

Plannen en getallen

Na 100 dagen het land in, was het wachten op het resultaat. Al weken voor Prinsjesdag zwollen de geruchten aan en was het hooitijd voor speculanten, royalty watchers en iedereen die afhankelijk is van wat er in Den Haag besloten wordt. Voor ons allemaal dus eigenlijk.

Op de 18^e kwam het plotseling allemaal boven water. Zelf was ik al om zeven uur in de ochtend op de trein gestapt. Niet voor de rijtour, maar om rond half negen bij VROM te zijn voor het in ontvangst nemen van de begroting en het werkprogramma 'Nieuwe Energie voor het Klimaat' van het project 'Schoon en Zuinig: zorgen van vandaag - kansen voor morgen'. Mooie titels, zowel op de cover als de rug.

Daar zat ik dan met een verhaal en de vertaling daarvan in de cijfers van de begroting (met een embargo tot 15.15 uur). Een uur na binnenkomst zou Jacqueline Cramer haar presentatie voor de pers beginnen. In dat uur probeerde ik een indruk te krijgen van de inhoud. De hoofdlijn was al snel bekend: 2.000 MW wind op land er bij en op zee nog eens 450 MW. Zo, die zit, dacht ik. Maar wat moet ik dan met een tekst als: "is het bijvoorbeeld nodig om de komende jaren voor 2000 MW te committeren". Komt het er nou wel of niet, vraag ik me dan af. Wat er allemaal bedoeld wordt moet tussen PR-tekst en begrotingsjargon worden uitgeplozen.

De kreet 'Meters maken' sprak me aan, maar een tekst als: 'het zal moeilijker gemaakt worden om in open ruimte te bouwen' deed me al weer het ergste vrezes. Windturbines staan in de open ruimte. Wordt het bouwen daarvan in de toekomst nog moeilijker dan het nu al is? Wind op land valt onder het bestuurlijk 'Programma Mooi Nederland'. Daar ben ik het mee eens. Windturbines benadrukken het open karakter van de ruimte en horen in het Hollandse landschap. Waar windturbines staan moet het regelmatig waaien, dus moet het landschap mooi open zijn.

Nog dit jaar zal de Landelijke Uitwerking Ruimte voor Windenergie (= nationaal plan) worden verkend. Daarin worden keuzes gemaakt in gebieden die een landschap hebben welke niet of wel geschikt zijn voor zeer grote windturbines. Op zee geldt hetzelfde. Terwijl ik al jaren geleden kaarten gezien heb met belemmeringen van allerlei aard waarin nog ruimte zat voor windenergie over bleef, blijkt nu dat er nog niets geregeld is en dat er daarom de komende jaren nog weinig tot niets gebouwd kan gaan worden. Waarom is er dan de afgelopen jaren niets aan gedaan? We hadden toch vastgesteld dat windenergie een zaak van Nationaal Belang was? "Het behalen van de doelstelling hangt af van de mate waarin andere overheden in staat zijn hun ruimtelijke afweging op een ordentelijke manier te maken," lees ik. Als je daar wat ervaring mee hebt is het niet echt een bemoedigende tekst.

Een begroting moet je blijkbaar leren lezen. De bedragen die er voor duurzame energie worden uitgetrokken leken niet gering. Maar uiteindelijk bleek er voor 2008 maar 10 miljoen euro beschikbaar voor zowel zon, wind, warmtepompen als biomassa in de nieuwe SDE, de Stimuleringsregeling Duurzame Energie. Wat kun je daarmee na anderhalf jaar opgespaarde projecten? Vragen die pas bij me op kwamen toen na het PR-bombardement de getallen langzaam begonnen door te dringen.

De bedragen die werden genoemd in de discussie tussen Jan Terlouw en Shell Wind voorman Bart Voet in de Nieuwe Kerk, twee dagen later in datzelfde Den Haag waren heel wat groter. Als Shell investeert gaat het meteen over miljarden. Tenminste als het over raffinaderijen voor Amerikaanse benzine gaat. Daar steken de investeringen in duurzame energie toch wat magertjes bij af. Terwijl dat toch de energie van de toekomst is, zoals Jan Terlouw dat op een soms bijna emotionele manier heel duidelijk kon maken.

Die discussie was geïnitieerd door het Financieele Dagblad. Het kwam goed en degelijk over. Aanmerkelijk beter dan de manier waarop Milieudefensie met behulp van het KP in haar magazine zogenaamd de discussie over windenergie meent te moeten voeren.

Tjonge jonge, wat een niveau.

Cees Bakker,
Voorzitter van ODE